אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תשעא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ערב ראש חודש סיון תרע"ו - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

השיעורים כבר משפיעים. לכבוד שבועות: האמיתות שעמים אינם יכולים להבין 'אחרי כל התחדדות שכלית' - אנו חשים אותן 'בכל מלוא הוד נשמתנו'. דבר ה' מפכה מכל אות ונקודה. 'גאון יעקב' שומע את 'דפיקת השעות' מתוך הנצח. על ההכנה לאוניברסיטה: שיעשה כנטיית רוחו. 'כל החול... אינו אלא מתודה עוזרת אל הגילוי האידיאלי אל הקודש'.

עיקרי הדברים

- השפעת השיעורים.
- סגולת ישראל במתן תורה.
- החול - כלי עזר לקודש.
- חופש בבחירת לימודים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], ער"ח[2] סיון.

בני יקירי ומחמדי [הרצי"ה, ששהה בשווייץ, בעוד הרב קוק בלונדון] שליט"א[3], מה יקרו לי אמרותיך במכתבך היקר והנחמד. הואיל נא חביבי ושמח את לבבנו בדבריך האהובים בעתים יותר תדירות.

תל"י[4] על החוה"ש[5] הרגיל אשר עמנו. הזמן הולך ושוטף בטרדת עבודות, אשר אמנם עוד אינן ממלאות את הנפש הלקויה, השואפת להדר עליון, אשר רק על אדמת קודש יגלו נצוצי אורותיו. בכל זאת יש בהן כדי להשיב מעט את הרוח הנכאה.

כבר כתבתי לך כמדומה ע"ד[6] שני השיעורים [שיעור בגמרא ושיעור בספר "הכוזרי" לבחורי ישיבה בלונדון] שהחילותי להגיד לפני איזה מצעירי הישיבה, ות"ל[7] כבר אני רואה עקבות השפעה לטובה. יכונן ד' את מעשינו, ויהיו ימי שבתנו בגולה לברכה לעם ד', עד יחננו וישיבנו אל אהלנו כבתחילה לרומם קרן בישועה.

אין הזמן מוכשר כעת לפני מפני טרדות שונות להשתעשע בדברי קודש הראויים לרוחך העדינה, ומה גם לעת הכנת קבלת פני החג הקדוש הנאדר ונערץ בקודש, חג הבכורים יום מתן

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 ער"ח - ערב ראש חודש
3 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4 תל"י - תודה לא-ל יתברך
5 החוה"ש - החיים והשלום
6 ע"ד - על דבר
7 ות"ל - ותודה לא-ל

תורתנו. [חג השבועות] ואי לאו האי יומא דקא גרים ["אי לאו האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא": אלמלא היום הזה (שבועות) שגרם, כמה יוסף יש בשוק (פסחים סח)] כמה גויים בעלי תרבות ונימוס שונים איכא בשוקא של התולדה האנושית, ותהום החושך הפרוש עליהם מה נורא הוא, וברוך המקום ברוך הוא שבראנו לכבודו, ואותן האמיתיות הגדולות רזי עולם ומוסדות החיים היותר קדושים נצחיים ואידיאליים, שכל עם ולשון לא יוכלו לעכלם ולהבינם, גם אחרי כל התחדדות שכלית והתעמקות פילוסופית, הננו חשים ומרגישים אותם בכל מלא הוד נשמתנו, בכל עומק קרב וכליות רוח ונפש, האורה העשירה של הדר ד' אחד חי העולם, אשר בהגלות טובה כל המחשכים יהיו למאורות וכל המרורים לנעימות עדנים, אשר רק נטיפים מצללי אורותיה ממוזגים הם בתוך רוח האדם הכללי' הדולה מעט מעט ממעמקים מים קרים, למוסר ולתפארת, לחסון נצח ולפאר קודש, הלא היא כולה שרויה ברוחנו פנימה, ברוח ישראל סבא, [ברוח כנסת ישראל] בעצמת חפץ חייו, וברגשת עדנת רוחו, טוהר אמונתו וגאון קדשו. ודבר ד' החי בחיי בית ישראל, בחיי עם וחיי איש, בחיי דור וחיי דורים ודור דורים, מפכה הוא בגבורתו ממעין החיים, ממקור הגלותה של אש דת, מאותיותיה, נקודותיה, תיבותיה ועניניה של תורת עולמים, וכל הסתעפות נועם חמדותיה.

והולך הוא רוח אלהי עולם זה וחודר בכל התפצלות האורים אשר לאור ישראל בכל פרשה ומדרש, בכל הלכה והגדה, בכל פלפול ולקח, בכל מדע והגיון, וחושף הוא את תעלומותיו, ומגלה הוא את הזוהר הגנוז החי בישראל השב ובישראל הצעיר, בישראל הסובל ובישראל השואף.

ואיך לא נהיה גדולים מלאי אור ועוטי נהרה ביום הגדול הזה. וגאון יעקב הולך הוא ומושך משך ענות צדק בכל תועפות רוחו ובכל היקום. מכיר הוא את הקוטן מתוך הגודל, את הגלוי מתוך הנעלם, שומע הוא את דפיקת השעות והרגעים מתוך רגשת הרת עולמים של נצחי נצחים, והולך הוא וחוצה בעזוז נצחו, בתוך שטפי גלי הזמנים, ומימיהם וימי שאונם כהמון מים כבירים [ישעיהו יז, יב] לא יבעתוהו. יודע הוא כי כחם כח עובר הוא, ועמו עזוז נצח והוד ממקור חיי העולם, אשר בחילו ישוב ויחיה גם כל מתי עולמים, בנצחו ינצח כל רגעים שוטפים, אשר נהיו לימים ושבועות ויקוו במעין הנצח, בים החירות העליון, אשר על שפתו מזה ומזה יעלה כל עץ, אשר פריו למאכל ועלהו לתרופה ורוממות ועז ואהבה ונועם לכל היקום, לקומם כל יצורים מנפילתם המטויה, ותורת חסד משלחת היא ברקיה, וגבורת רעם תורה חיציה, ודבר אלהי עולם לעולם יקום, ומתוך כל רוכסי אישים אור ישרים יזרח לשמח שמים וארץ וכל דרים בם, "ירונו יושבי סלע, מראש הרים יצוחו, ישימו לד' כבוד ותהילתו באיים יגידו". ובמספר ומפקד תמנה בית יעקב את רכושה השמימי, פקודי ד' שש מאות ועשר ושלש אשר באורם תזהיר נשמת אור אל חי העולמים, ושטפי האורה ירוצו ממעין האחדות העליונה, ואברים וגידים ועור ובשר ירקם כתפארת אדם לגלות על ידם הוד פאר החיים, ובלב כל נשמה חשה מעינות חדשים יבוקעו, והמעינות חד אל חד ישקו, "ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין".

מדוע לא הודעתני בני חמודי בפרטיות משיעוריך, בקודש וגם בחול. ע"ד ההכשרה לאוניברסיטה הלא אמרתי כמה פעמים שתעשה כנטיית רוחך הטהור. אקווה בחסדי השי"ת[8], שכל פינותיך יהיו לימין וכל מעשיך לש"ש, ואיך שתפלס ארחיך בזה יהי ד' עמך. כמובן ענוגי הפנימי הנני מרגיש בהתגדלך בתורת ד' תמימה בעזה"י[9]. כל החול בהמון סעיפיו, למודיו, ידיעותיו והגיוניו, איננו סוף-כל-סוף כי"א[10] מתודה עוזרת אל הגילוי האידיאלי אל הקודש שאנו שואבים בששון ממעיני ישועתו, ממקור תורת ד' החיה בקרבנו, אשרי העם שככה לו הנני חותם בברכת שמחת הרגל הקדוש ויפעות אורותיו לך מחמדי

---

8 השי"ת - השם יתברך

9 בעזה"י - בעזרת השם יתברך

10 כי"א - כי אם

ולכא״ל[11]. שלו׳[12] רב לך ולעוזריך, מעלות ידידינו האהובים הרבנים החכמים ומשפחותיהם וכא״ל[13] שליט״א. והי׳[14] זה ברכת ד׳ וישועתו כנפשך היקרה והחביבה ונפש אביך מצפה ישועת אל למושעות ב״ה במהרה בימינו בקרוב, חותם בברכת התורה ושקיקת חדות משוש תענוגיה,

הק׳ אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳

11 ולכא״ל - ולכל אשר לו
12 שלו׳ - שלום
13 וכא״ל - וכל אשר לו
14 והי׳ - והיה